

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házasokhoz:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéréstől visszadátum
 vagy megőrségre nem vállalkozik.

Hirdetéseket és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes szám ára 8 fillér.

Nagy bonyodalmak előtt.

Návay lemondása. — Elnökválasztás.

(—a.) A politikai helyzet feszültsége a tetőpontra jutott. Tovább nem lehet halasztani a dolgot. Meg kell oldani, vagy ketté kell vágni a csomót. A munkapárt harcias része — élükön Tisza István groffal, már nem akar várni tovább, már a zárt ülésekkel üzött parlamenti játék további folytatását sem akarja eltűrni.

Dacára a nagy harci készülődésnek, mindenki várja a béke közvetítő fellépését. Legelőbb Andrassy Gyula grófra tekintenek, de Andrassy most sem hajlandó kezébe venni a dolgot. Nem hajlandó pedig azért, mert most már a választójogi reform tekintetében nem elégednek meg általános irányelvekkel, hanem részleteket követelnek, a részletek tekintetében pedig úgy sem tudnak megegyezni.

Justh makacskodására mások hasonlóval felelnek. Például Lengyel, Zoltán a nagy obstrukció főrendezője kijelentette, hogy ha Lukács olyan javaslattal jön, ami Justhnak tetszik, de neki nem, akkor ő fog obstruálni. Sőt, ami ennél többet jelent, Andrassy Gyula gróf pedig azt mondotta, hogy ha Lukács olyan javas-

latot terjeszt elő, amit ő a nemzetre veszélyesnek gondol, megobstruálja azt.

A pártközi konferenciától, ami Zichy Aladár gróf ötlete volt, sem remélnek semmit. Mert mint Andrassy mondotta: lehet-e olyan választójogi reformtervet képzelni, amiben Tisza és Justh, vagy ő és Justh megegyeznének?

Emellett előtérben a házszabályok szigorubb kezelése és ezzel kapcsolatban Návay elnök lemondása, amit már mint befejezett dolgot emlegetnek.

Ha a politikai feszültség valami Deus ex machina-féle békeakció közvetítésével meg nem szűnik, az elnökválasztást ki kell tűzni a legelső ülés napirendjére. Ezt persze Justhék nem engedik s így már ebből elképzelhetetlen bonyodalom származik.

Ime erre vonatkozólag fővárosi tudósítónknak jelentése, mely egyuttal hü képe a bonyodalmas és izgatott politikai helyzetnek:

A folyosón az a hír van elterjedve, hogy a *Návay lemondó levelét* a holnapi ülésen fogják felolvasni. Mások azonban azt a hírt terjesztették a folyosón, hogy a munkapárt már a holnapi ülésre ki akarja tüzetni az elnökválasztást s az esetben, ha Justhék a lemondás felett vi-

tát indítanak, még éjjeli ülés árán is keresztül akarja vinni holnapra az elnökválasztást. A bizonytalanság a legteljesebb, senki sem tudja mi fog történni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 20.

Elnök **Beöthy Pál**.

A karzatok zsúfolva vannak, azonban az ellenzéken is, a munkapárt soraiban is sokan hiányoznak. A jegyzőkönyv felolvasását türelmetlenül halgatták. Feltűnést keltett, hogy a jegyzőkönyv felolvasása alatt *Andrassy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf* a közepén hosszú ideig tárgyainak.

Beöthy Pál alelnök több előterjesztése után jelenti, hogy *Justh Gyula, Egry Béla és Kun Béla* napirend előtti felszólalásra kértek engedélyt, amelyet *ő nem adott meg*. A többség szintén nem engedélyezi a napirend előtti felszólalást.

Lovassy Márton a sentai választási vizsgáló bizottság tagjaként sürgős interpelláció előterjesztésére kért engedélyt, amit az elnök *nem adott meg*. (Helyeslés a munkapárton.)

Beöthy Pál alelnök jelenti, hogy husznál több képviselő *sárga ülést* kért, mielőtt azonban ezt elrendelné, megállapítja, hogy az aláírók jelen vannak-e? Ennek megtörténte után az elnök a zárt ülést elrendeli.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A régészeti és történelmi egylet közgyűlése.

Nagyszámú és díszes közönség részvételével tartotta meg május 19-én, vasárnap délután a biharmegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egylet évi rendes közgyűlését a muzeum-épület nagytermében.

Megjelentek dr. Karácsonyi János alelnök, Grócz Béla, Gabriely Lajos, dr. Vuicskics Gyula, dr. Bozók Alajos, Medvigy Mihály, dr. Hoványi Gyula, Csécsi Nagy Imre, Hofmeister Nándor, Gyöngyössi István, Virányi Győző, Gyalokay Jenő, dr. Némethy Gyula, Peszkei Ferenc, dr. Lestyán Endre, dr. Knecht János, dr. Pataky Arnold, Rádl Ödön, Birta szazados, Szabenyi Gyula, Réz Mihály, H. Fekete Péter, Kiss István, Sárréti János, Dominyák István, Karakas Károly, Kravianszky Mór stb. stb.

Jelen voltak továbbá számos előkelő ur-asszonyon kívül a hadapród iskola növendékei meg a papnevelő intézet összes növendékei.

Elnöki széket az elnökök: dr. Beöthy László kereskedelmi miniszternek felkérésére dr. Karácsonyi János foglalta el. Szívélyesen

üdvözölte a szép számmal egybegyűlt hölgyeket és urakat és bejelentette, hogy az illusztris elnök s. sanfranciscói régészeti világkongresszus tagjainak budapesti tartózkodása miatt nem jöhetett el. Majd röviden előadta, hogy a várbeli ásások révén mennyi hibés közlemény került a nagyközönség soraiba a tájékozatlanság miatt. A legfőbb tévedés volt az, mintha most Szent László király sírját keresték volna; hisz 1192 óta a dicső szent király holtteste nem is sírban pihent, hanem oltra emelve vonzotta maga köré a hitbuzgó magyarok apraját-nagyját.

Majd dr. Németh Gyula olvasta fel Gyalokay Jenő tüzérkapitány nagyszabású tudományos értekezését: *»A nagyváradivárbán 1911–12 években folytatásokról eredményei«* címmel. Az érdekesítő felolvasás, melyet a fáradhatatlan szerző, a vezetése alatt lefolyt hosszú ásásokról helyszínen történt pontos felmérések is feltűntető színes térképpel tett még világosabbá — egész terjedelmében a *»Tiszántul pünkösdi számában fog megjelenni.* — A hangos tetszésnyilvánítás a feszült figyelemmel meghallgatott értekezés végén egyaránt sólt a közönség részéről úgy a tudós katonatiszt szakértelmének, mint a felolvasó művészetének.

Ezután Peszkei Ferenc titkár olvasta fel

jelentését az egylet 1911. évi működéséről. A dicső multu Biharvármegye és az egykor Erdély kulcsát alkotó Nagyvárad intelligens közönségének megokolatlan és érthetetlen fásultsága, közönye mellett is betöltötte hivatását az egylet és előbbre vitte nagy célját. Szerény anyagi eszközeink elégtelenségét csakis a kegyes jótevők adományai pótolták addig, hogy megfelelhetett kulturális hivatásának.

A titkári jelentés hangsúlyozta is az egylet mély háláját a jótévedők, jóakarók iránt; főképp a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége, gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. váradai püspök, a I. sz. káptalan, a Nagyvárad Takarékpénztár, a Biharvármegyei Takarékpénztár, az Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár, a Magyar Bank, a Gazdasági és Iparbank, a Leszámitoló Bank szolgáltak rá az egylet őszinte köszönetére, melynek most kifejezést ad a nagy nyilvánosság előtt is.

A következőkben **Karakas Károly** könyvtárnok olvasta fel a megjelenésben akadályozott régiségtári örök: *Középső Gyulának* jelentését a régiségtárnak 1911-i, részben adományok, részben vétel által történt örvendetes gyarapodásáról.

Szabó kellékek, bélésárak

férfi és női szabók részére
nagy választékban

FRÁTER és KOSMINSKY

Nagyvárad, Rákóczi-ut.
 Telefon 384.

A zárt ülésen

Jankovich Béla elnököt, mivel azonban nem voltak az ülésteremben negyvenen, az ülést 10 percre felfüggesztette.

Szünet után

Jankovich Béla alelnök újból megnyitja az ülést s újból kénytelen felfüggeszteni, mert nincsenek tanácskozásképes számban.

10 perc szünet után

Jankovich Béla alelnök újból megnyitja az ülést, a tanácskozás képtelensége miatt azonban újból felfüggeszti fél órára.

A fél órai szünet után.

Jankovich Béla alelnök újból megnyitja az ülést, majd ismét bezárja.

Fél egyig ez a jelenet ötször egymásután megismétlődik.

Tisza a Ház elnöke.

Az ötödik szünet után a kormány tagjai értekezletre jöttek össze. Az elnöki tisztelet Lukács töltötte be. Ezen az értekezleten kellett határozni a Ház elnöki tiszte felett. Állítólag nem minden miniszter volt a mellett, hogy az elnöki tisztelet Tisza kapja meg. Különösen Székely Ferenc volt az, a ki ellenezte Tisza elnökségét. Déli 1 órakor terjedt el az a hír, hogy a kormány Tisza mellett foglalt állást és hogy Tisza István az elnökséget hajlandó is elfogadni.

Vihar a családi pótlék ügyében.

A nyílt ülésen Jankovich alelnök megnyugtató szavai után Teleszky János pénzügyminiszter betérjeszti az állami, megyei és az államvasuti tisztviselők családi pótlékára vonatkozó javaslatot. A többség viharosan tapsol. Az ellenzék folyton kiáltoz:

— Tárgyaljuk most.

Jankovich alelnök indítványozza, hogy a javaslatot nyomassa ki a Ház és tegyék át a bizottsághoz.

Lovászi Márton elfogadja az elnök indítványát azzal, hogy a bizottság 8 nap alatt köteles lesz azt ismét a Ház elé terjeszteni.

A számvizsgálók tudomásul vett jelentése kapcsán elnök bejelentette, hogy **Tóth Márton** ügyvéd egyleti pénztárnok tisztjéről lemondott. A közgyűlés meghajlott a pénztárnok elhatározása előtt, buzgó működéséért jegyzőkönyvileg szavazott köszönetet és utódjává egyhangú lelkesedéssel **Ferdynyi Olivért**, ny. káptalani számtartót választotta meg.

Igy folyt le a zajtalanul működő, de becses kulturális munkát végző s nagyobb érdeklődésre méltán érdemes együletnek vasárnapi közgyűlése. A szűkebb hazai: Biharmegye és Nagyvárad iránti szeretetét megjelenésével is bizonyító előkelő hallgatóság egy élvezetes és tanulságos órának tudatával és érzetével távozott. Nem egy jelenlevőnek arcáról lehetett leolvasni azt a néhezzen megoldható kérdést: miért nem méltányolja jobban a közönség a muzeum-egylet ügyét, miért nem törekszik ebben a kincses bányában gazdagodni a szépművészetek ismeretével, a hon multjának megbecsülésével, a hazafias lelkesedés tűznének ápolgatásával?

Polónyi Géza nagy zajba kiáltja: szavazunk Lovászi indítványa felett.

Ertsey Péter fenyegető mozdulattal közeleg Polónyi felé. A munkapárti képviselők megfogják és nem engedik tovább menni.

Lovászy Márton tuíoi akarja miért nem jelent meg ma Náray a Házban.

Jankovich alelnök a jegyzők és a tisztviselőktől körülvéve, nem figyelvén a fűlsiketítő zajra határozottá emeli saját javaslatát. Óriás zajban nem lehet tudni mit csinál az elnök.

Jankovich e közben felolvastatja a jegyzőkönyvet és hitelesíti.

Az ellenzék tombolva tódul ki a teremről, míg a munkapárt éljenezte az elnököt.

Az ipartestület új elnöke.**Czeplédy Jeremiást választották meg.**

Vasárnap lezajlott a nagyváradai ipartestület elnökségének megválasztása; a Bertsey György halálával megüresedett elnöki széket betöltötték.

A választás olyan mozgalmas, élénk volt, hogy az idegen azt képzelhette volna, miszerint képviselőválasztás van Nagyváradon. Reggel 9 órától este 7 óráig száguldó autók, robogó bérkocsik és tömött villamos hombárok szállították a szavazókat a választás színhelyére: a tüzoltó laktanyába s gyalog is tömegesen, csoportokban vonultak az iparos polgárok, hogy leadják szavazatukat.

Három jelölt között oszlott meg az iparosok szavazata s mind három jelöltnek olyan tekintélyes számu pártja volt, hogy előre nem lehetett biztosnak venni egyik megválasztását sem. Mindenik párt bizott a saját erejében és jelöltje győzelmében. Hogy mennyire megoszlott az iparosok óhaja az elnöki szék betöltésére nézve, azt különben igazolja az a körülmény is, hogy abszolút többséget egyik jelölt sem nyert, hanem viszonylagos szótöbbséggel választották meg a következő 2 és fél évre **Czeplédy Jeremiást** az ipartestület elnökéül.

Reggel fél 9 órakor már pár száz iparos volt együtt a tüzoltó laktanyában.

Cser János ipartestületi alelnök nyitotta meg a közgyűlést. Az iparhatóság képviselőiben **Dayka Endre** alkapitány, a rendőrség részéről pedig **Kemény Ignác** rendőrfelügyelő voltak jelen.

Az elnöki megnyitás után az egyik tag indítványozta, hogy a választás előtt a beadott két indítványt tárgyalják. Az egyik indítvány azt célozza, hogy az elnök évi 2000 korona tiszteletdíját 600 koronára szállítsák le. Az indítványt többek hozzászólása után elvetették. Eután a második indítványt tárgyalták le, a mely oda irányul, hogy az ipartestületi vagyoni jövedelmeit kössék le az elaggott iparosok nyugdíjalapja javára, Grünwald Jenő és Szabó Károly pártolják az eszmét, de nem oly mérvben, hogy az egész jövedelem leköttesék, mert az ipartestület több célt szolgál, a mihez fedezet kell. Az indítványt előben elfogadva,

a közgyűlés kiadta az elnökségnek, hogy az előljáróság úján készítse elő.

Eután az elnökválasztás következett. Három jelöltet ajánlottak: **Cser János** és **Czeplédy Jeremiás** alelnököket és **Szabó Károly** műasztalost.

A titkos szavazást **Hann Lajos** vezette s a jegyzői tiszte **Dévald** ipartestületi titkár látta el. Bizalmi férfiak voltak a Czeplédy-párt részéről: **Ungerleider Mór** és **Klein Sámuel**, a Cser párt részéről **Molnár János** és **Dobozy János** és a Szabó-párt részéről **Goldberger Lajos** és **Török Sándor**.

Déli 12 órára már 500 körül volt a leadott szavazatok száma. Állandóan nagy tömeg várta, hogy az urnához juthasson. Előzőleg az volt a megállapodás, hogy délután 4 óráig szavaznak, de oly sok volt a választó, hogy az elnök ezt a határidőt 7 óráig meghosszabbította. Ez ideig beadtak 942 szavazatot.

Az összeszámlálásnál kitűnt, hogy **Czeplédy Jeremiás** 394, **Cser János** 320 és **Szabó Károly** 228 szavazatot kapott s így **Czeplédy Jeremiás** 74 viszonylagos szótöbbséggel a nagyváradai ipartestület elnökévé választották.

A megválasztott elnököt **Hann Lajos** választási elnök melegen üdvözölte, amit **Czeplédy Jeremiás** meghatva köszönt meg. Az iparosság lelkes ovációkban részesítette az új elnököt.

Az elnöki szék ilyen irányu betöltése által megüresedett az egyik alelnöki tiszte az ipartestületben.

Az igazság az, hogy **Czeplédy Jeremiás** megválasztását a zsidó iparosság zömsegítette keresztül, állítólag azon paktum alapján, hogy **Czeplédy Jeremiás** megválasztása esetén a megüresedő alelnöki székbe zsidó választanak be. Ezt megerősíti a lapok közlemény is, amelyben már erősen reklamirozzák az egyik zsidó iparost.

Bezzeg, ha katolikus részről vetették volna fel, hogy a református elnök és alelnök mellett egy katolikus választanak az alelnöki székbe, milyen jericho-i lármát csapnának laptársaink, hogy a felekezeti kérdést még az ipartestületbe is be akarjuk vinni. Recipitált polgártársaink így fogják fel az igazságot:

— Nekem minden szabad, de neked csak amit én is akarok.

Azt hisszük azonban, hogy joggondolkozású iparosaink megadják erre a kellő választ.

Lutheránus kongreganista.

Ilyet is tud a Világ kitalálni.

Nagyváradai kacsahápopágás a páholylapban.

Kezembe került a »Világ« című szabadkőműves napilap vasárnapi száma s mint ilyen alkalmakkor rendesen, sikertű kacsahápopágás ütötte meg a fálemet.

Már ez nem megy másképpen. A Világot azért fizetik a Demokrácia-páholy szabadkőműves lipótvárosi bankárai, hogy mentül nagyobbakat — mondjuk szalonképesen — lóditson a valóság rovására.

No hát a Világ ezt meg is szolgálja becsülettel, ha ugyan efféle megszolgálást a becsület szóval kapcsolatba hozni szabad. Minden nap annyi kacsát termel, hogy az olvasó szemécszája eláll belé s álméikodva kérdi:

IZLÉSESES costüm, blous, alj, pongyola, gyermek és leányka ruhakülönlegességek legolcsóbban **Hevesi Párisi divatáruházában Zöldfa-u. szerezhethők be.**

Fehér cégtábla.

— Moskovits cipőáruházal szemben

— Sárga kirakatok.

— Hát azt hiszi a Demokrácia-páholy házi zsonnája, hogy itt már minden bolondgombát be lehet adni az embereknek?

A vasárnapi »Világ« is tele van ilyen, a páholyok házi használatára számtalanszámú zöldségekkel. »Fekete érettségi« — jön a klerikalizmus, mert az érettségi biztosok nem mind zsidók, sőt akad köztük egy, mond egy paptanár is. Tudós ember, elismeri a Világ is, még sem lett volna szabad érettségi biztosnak kinevezni, mert katolikus, sőt pap, inkább legyen érettségi biztos minden félbemaradt jött-ment, de a 60 százalékos katolikus fogja be a száját, mert itt a maroknyi jött-ment szabadkönyveség dirigál!

Micsoda éretlenkedés az érettséggel kapcsolatban!

No de tovább is zeng az ének és hápog a kacska. A Világ megint Barkóczyról és a kongreganistákról ír, mivel Dsida Ottó főigazgatót, a katolikus tudós tanterfiut merték a Világ megkérdése nélkül Nagyváradra érettségi biztosnak kinevezni, tehát Nagyváradon, az állami főreáliskolában is kongreganistát szaglász a jól értesült Világ s harsány jerikói trombitálással rámutat a fekete klerikalizmus dédelgetett kedvencére, Dsida Ottó klerikális hírére Barkóczy kongregációs érájának fenntartójára a reáliskolában — a rettegett kongreganistára — Kappel Györgyre!

No ezt ugyan alaposan kitalálták a Világnál. Kappel György mint kongreganista — a főreáliskola érdemes, derék tanárának tegnap már sokan gratuláltak ehhez a szabadkönyves leleplezéshez, a min a tudós professzor csodálkozott a legjobban, lévén ő buzgó keresztény, de — lutheránus. Már pedig protestáns atyánkfiai még eddig nem alakítottak kongregációkat, ha csak a Világ hiteles értesülései az ellenkezéssel nem szólnak.

Kiváncsian várjuk ezek után, mikor fogja jól értesült lapársuok kongreganistának megtenni Tisza Istvánt?

Bolond az es-t, de van benne komolyrész is. A Világ látszólag csak a kongreganistákat üldözi, de dühe az egész kereszténység, sőt általában a vallás ellen tájékozik. Kappel Györgyöt megteszi kongreganistának és kirohan ellene. Hogy a támadás is nemtelen, meg a kongreganistaság ráfogása is zöld beszéd, azt mindenki tudja itt Nagyváradon. De sok más helyen nem tudják, akadhat gimpi, a ki a nyomtatott betűnek felül, a rágalom el van helyezve, mint a tenger alatti akna — s ezért tarják a Világot.

Az igaz, hogy a fenyegető aknákról sorban kiderül, hogy egyik sem más, mint csak egy kellemetlen búzbomba.

Ujabb tárgyalások.

Budapest, május 20.

(Saj. tud.) Lukács László ma felkereste Egry Bélát és közölte vele, hogy a kibontakozás tárgyában tárgyalni akar vele. Polónyi Géza ma Lukácsnak azt mondta, hogy kibontakozási tervzetét holnap írásban fogja átadni.

Andrássy lemond.

Budapest, május 20.

(Saj. tud.) Andrássy Gyula gróf le fog mondani mandátumáról. Andrássy levelet fog intézni választóihoz és ebben ki fogja fejteni lemondásának okát.

Az elnökválasztás.

Budapest, május 20.

(Saj. tud.) Lukács László ma a köréje gyűlt képviselőknek kijelentette, hogy az elnökválasztás szerdán lesz.

Hoványi Gyulát újra dékánválasztották.

A nagyváradi kir. kath. jogakadémián ebben az évben nagy változások voltak észrevehetőek. A dékánválasztással úgy látszik új szellem vonult be a régi falak közé s az új szellemmel új aera vette kezdetét.

Az állapotok megváltozásának egyik legörvendetesebb dokumentuma az a szemmel látható pontosság, ami úgy a jogászok, mint az előadó tanárok szigorú és lelkiismeretes tanrend megtartásában nyilvánul. Ma már nem igen esik meg az a komikus dolog, hogy a tanár nem tud előadást tartani hetekig, mert nincs egy fia hallgatója sem a teremben. Ma már az sem meglepő, hogy ha egyszerre 80—100 jogász van fent egy-egy délelőtt az akadémián.

Eznek a változásnak előidézésében kétségtelen, hogy legnagyobb része dr. Hoványi Gyula dékánának van. Az ő vezetése alatt a legnagyobb rend uralkodik az akadémiái ügyekben s a jogászféljúság is hozzászólt az ő vaskezei igazgatásához.

Egy féle évi dékánválasztás alatt pártatlan igazságszeretete és szigorú fellépése a legteljesebb tekintélyt szerezte meg számára s az akadémia a fejlődés legszebb reményével nézhet ez elé az év elé, melyre a jogkari tanárok újra dékánválasztották dr. Hoványi Gyulát.

A választás egész csöndben, minden nagyobb külső jel nélkül tegnap délelőtt ment végbe a kari értekezleten. A tekintélyes állásra már ez előtt egy féle évvel, a múlt választás alkalmával kombináltak s a tegnapi választás meglepően hamar jött, bár eredménye nem hozott meglepetést. A szavazás titkos volt s a leadott 6 szavazólap közül 5 dr. Hoványinak szült, 1 pedig üres volt. Így tehát az 1912—13. tanévre is dr. Hoványi Gyula maradt meg a dékáni székhelyben.

Ugyanezen az értekezleten állapította meg a kar a vizsgálatok idejét is. Az alap- és államvizsgálatok június 3—22 között folyna le; az index aláírásokat folyó hó 31-én és június hó 1-én fogják eszközölni a tanárok. Az évről-évre ünnepély pedig, amint már jeleztük, június hó 2-án lesz. A hálaadó isteni tiszteletet délelőtt 10 órakor gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyés püspök ur végzi s utána az akadémia dísztermében évről-évre ünnepély lesz a már ismert program szerint.

Munkában a kivándorlási társaságok

Utlevél a csizma szárában.

Bár a Titanic katasztrófája egy pillanatra visszatartotta az embereket a kivándorlástól, a sok csábító ígéret és a biztató levél, amivel a kivándorlási társaságok elárasztják a vidéket, megtermette a maga gyümölcsét. A kivándorlás ma ismét virágában van.

Tegnap egy olyan kivándorlót szállítottak haza az érmihályfalvai járás Bagamér községébe, akinek még utlevele sem volt. A kivándorolni szándékozó ellenben el volt látva egy olyan levéllel, amely valóban majd egyértékű az utlevéllel.

A hazatoloncolt embert Vályi Gábornak hívják. Vályi a múlt héten indult el Bagamérből nagy titokzatosság közepette. Senkinek sem tudta hová megy. Egy szép napon levelet hozott a posta és ő már délután vonatra ült és ment Zágráb fele. Zágrábig akadálytalanul jutott el Vályi.

Itt ismét vonatra kellett volna szállnia, de nem Fiume felé, hanem a Déli vasut valamelyik vonatjára. A határrendőrség előtt gyanús volt a bagaméri atyafi és igazolásra szólították fel. Vályi csürte-csavarta a dolgot. A vége mégis az lett, hogy megmotozták, elkobozták mind a pénzét és okmányát, azzal utnak indították Bagamér felé.

A pörül járt kivándorolni szándékozó idehaza aztán elpanaszolta baját, hogy neki eszéig sem volt Amerikába kimeneni, de onnan egy társulattól levelet kapott, melyben fényes ígéretekkel csalogatták az újvilágba. Ő ráállott és irt a társulatnak, hogy megyen. Ekkor megjött a titkos levél.

Ebben a levélben leírja a kivándorlási társulat, hogy milyen uton módon lehet kijutni utlevél nélkül Amerikába. Sok minden törvényellenes dolog van még a levélben, de legérdekesebb a befejezése. Itt a lelkére kőkik Vályinak, hogy a levelet a világ minden kincsért se mutassa meg senkinek.

Ha elolvasta a levélpapír tetejét, ahol a cég neve van, meg az alját, ahol az aláírás szokott lenni, tépje le, a levelet magát pedig dugja el.

Még azt is megírja a saját bőrét féltő társulat, hogy a levelet legbiztosabban a csizma szárában a békés alatt tudja elrejtetni.

Vályi a levél utasítása szerint is járt el, csupán a határrendőrségről feledkezett meg. A rendőrség elkobozta az egész pénzt, amely 36 koronát tett ki. A hajójegyet is és így került haza Vályi. Az érmihályfalvai főszoigabíró most nagy apparátussal folytatja a vizsgálatot a levél küldőjének megállapítása végett, amiben különben nagyban segítkezik maga Vályi is, aki roppant restelli a falubeliektől magát.

Kutatja a főszoigabíró az is, hogy vajjon a kivándorlási társaság nem küldött-e több ilyen csábító levelet is. A nyomozást nagyon megnehezíti az, hogy a kivándorolni szándékozó a társaság tanácsára minden levelet az olvasás után nyomban megsemmisítettek. A kivándorolni szándékozó részére egész sima borítékban, minden cégjegyzés nélküli levelek érkeznek. Ezeknek a leveleknek a befejezése mindig az, hogy:

»Ha megmeri mutatni ezt a levelet valakinek, Amerikában szigorúan meg fogjuk büntetni.«

Ez a fenyegetés mindég bevált eddig és így kevés a remény, hogy a főszoigabíró valami eredményt fog tudni produkálni.

A legújabb

tavaszi czipő újdonságok

MOSKOVITS Bemertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységáruk.

Telefon 687

Telefon 687.

A Pável-fürdő veszedelme.

Megboldogult Pável püspök tudvalevőleg az aknaszlatinai sósfürdőt Géra Sándor jószágkormányzó gyermekeinek és Pável Konstantinnak hagyományozta. Ez a fürdő mostanában igen sokat foglalkoztatja a hatóságokat. Az örökösök ugyanis el akarják azt adni és az eladás körül bajok vannak, melyeket Biharvármegye árvaszéke lesz hivatva tisztázni. Ez az ügy még jó egy pár hónapig el fog tartani. Addig míg az eladás rendezve nincs a fürdő jelenlegi tulajdonosainak képezi jogos birtokát.

A fürdő jelenleg bérbe van adva, addig míg az adásvétel el nincs intézve. Míg az adásvétel bonyolult szálat bögözi az árvaszék, addig a Pável-fürdőt, mint értesülünk, veszedelem fegyveti és ha gyors és hathatós intézkedés nem történik nincs kizárva, hogy a fürdő megszűnik fürdőnek lenni. Az egyik örökös, Pável Konstantin Máramarosszigeten lakik. Pável püspök halála óta nem a legfényesebb anyagi viszonyok között él az örökös. Jövedelme nem fedezi a kiadásait, úgy, hogy kénytelen volt hitelt igénybe venni. A hitelezőket azzal biztatta Pável Konstantin, hogy a fürdő eladásakor minden adósságát rendezni fogja, csak addig legyenek türellemmel.

A fürdő eladása azonban nagyon késik és a hitelezők a mai pénzdrágaság mellett most már nem hajlandók tovább várni. Allandóan zaklatják Pávelt, hogy fizessen. Pável Konstantin szorult helyzetében végsőre határozta el magát. Több máramarosi ügyvéddel tanácskozott, hogy milyen uton módon lehetni az örökségből pénzt csinálni.

Nem lehet megállapítani, hogy ki adta Pávelnek az ötletet, de az a fürdőre valóban a pusztulást jelentené, ha megvalósítanák. A napokban Pável Konstantin kijelentette, hogy a fürdőben lévő fás területét, a fürdő erdejét ki fogja vágatni és a fát eladja.

Majd mikor a terv abszurdum voltára figyelmeztették, szorult anyagi helyzetére hivatkozva kijelentette, hogy a saját részét vágatja csak ki. Ezzel a pusztítással természetesen a a fürdő értéke óriásit esne és megsemmisítené a fürdő eladási ügyét is.

Ugy látszik Pável Konstantin tudja is ezt és el van készülve arra is, hogy örökösstársa nem fogja belegyezését adni a pusztításba, sőt azt meg is fogja akadályozni. Ezzel szemben úgy akar eljárni Pável, hogy egy éjjel neki állít az erdőnek 80—90—100 embert és az éj leple alatt alapos irtást fog végezni a százados fák között, úgy, hogy mire észre veszik, már akkorra össze tud vágatni annyi fát, amennyiből a legtűrelmetlenebb hitelezőket ki tudja elégiteni.

Pável Konstantin terveiről természetesen értesítették a társörököszt is, aki még kiskoru és így ügyeiben az árvaszék jár el. A tervet természetesen meg fogják akadályozni. Az árvaszék utasította ugyanis a máramarosszigeti főszolgabírósságot és az aknaszlatinai előjáróságot, hogy állandóan kísérjék figyelemmel a Pável-fürdőt és ha a fürdő erdejét tényleg irtani akarná bárki is, az irtást akadályozzák meg, ha kell karhatalommal is.

Az érdekes ügyben most a máramarosszigeti hatóságok öröködnék és fognak eljárni. A hatóságok különben maguk is azon a véleményen vannak, hogy a fürdőt minden áron meg kell menteni és a pusztítást meg kell akadályozni.

Vasuti katasztrófa Páris mellett.

Nagyarányu vasuti szerencsétlenségről érkezik híradás Párisból: Egy keresztelésnél, valószínűleg hibás váltóállítás következtében, összecúszott két vonat, amely tele volt utasokkal. Többnyire kirándulók voltak a vonatokon, akik közül az eddigi megállapítás szerint *tizennégyen életükkel fizették meg a kirándulást, körülbelül hatvan ember pedig megsebesült.*

A nagy katasztrófáról az alábbi táviratok érkeztek:

Páris, május 20.

Az északi pályaudvarról Pontoise felé közeledő 430. számú vonat, mely este fél tíz órakor indult el s az utolsóig tele volt utasokkal, alig hogy a főváros határát elhagyta, a vasuti műhelyeken túl, az Oise folyócskán át vivő Mercadet-híd mellett, összecúszott a Montsoult felé jövő 631. számú helyi vonattal. A két vonatot egy váltónál keresztelte egymást s a pontoise-i vonat elszakította a montsoulti vonat három kocsját.

A Pontoise felé haladó vonat valósággal belegázolt a monstroulti vonatba. A kocsi legnagyobb része összetört. Az utasok csaknem mind megsebesültek. Nyolc ember nyomban a helyszínén meghalt, három pedig a kórházba való szállítás közben. A halottak között három katona is van, akik szabad vasárnapjukat akarták otthon tölteni. Az utasok közül harminckilencen sebesültek meg súlyosan s harmincaál többen könnyebben.

A szerencsétlenségnek minden valószínűség szerint hibás váltóállítás az oka.

Páris, május 20.

Ejféli felé indult el az északi pályaudvarról az első segítővonat a Mercadet-híd felé. A fővárosban rendkívül gyorsan hirt terjedt a katasztrófának s a pályaudvar csakhamar elrejték az utasok családtagjai. A sebesültekkal megrakott segítővonat két óra tájban futott be a pályaudvarra, ahol megrendülő jelenetek játszódtak le. A katasztrófa színhelyén egyelőre szünetel a forgalom.

Markirozott öngyilkosság

a kut fenekén.

Illés Lajos bélfenyéri csizmadia már kenyere javát megette és ennek dacára fiatal feleséget vett magának. A fiatal menyecske nem nagyon szereti az ő deresedő urát és minden áron szabadulni akart tőle. Megölni nem akarta, elválni nem akart tőle, hanem csak úgy messzire, Amerikába akarta küldeni. Napokon keresztül unszolta a szorgalmas embert a felesége, hogy menjen ki Amerikába. Illés azonban kereken kijelentette, hogy ő roppant jól érzi magát Bélfenyéren és hogy meg van elégedve a keresetével. A menyecske erre presszionálni akarta az urát. Kereken megmondta az urának, hogy ha nem megy ki Amerikába, ő öngyilkos lesz. Illés nem adott semmit a fenyegetésekre. A menyecske azonban kitartott fenyegetése mellett és többször kísérelt meg öngyilkosságot, de mindannyiszor volt esze, hogy olyankor akarta elkövetni tervét, amikor közel van az ura, hogy még idejében megakadályozza. Ez eddig sikerült is mindég.

Tegnap reggel ismét hangoztatta, hogy öngyilkos lesz és ezzel az udvarra ment. Illés nem adott semmit az asszony beszédjére. Illésné pedig az udvaron felmászott a kut kávjára és... őh nem, nem ugrott bele a kutba, mint az olvasó gondolja, hanem szépen belekuperodott a vederbe és leereszkedett a kutba. Mikor a kut fenekén volt elkezdett kiabálni.

A kut mély volt és nem hallotta meg a kiáltásokat senki. A kutostor szépen engedett és Illésné

kénytelen volt a fél méter mélységű vízben várni, míg történik vele valami. Előbb kiabált, de mert nem hallotta senki, a sorsra bízta magát. A sors azonban szigorú mester. Ott hagyta az asszonyt a kut fenekén. Este aztán mikor vizet huztak a kutból, felhúzták a didergő asszonyt is, aki csak úgy kékült a hideg víztől. Mikor ismét földet ért a menyecske lába, egyenesen az ura nyakába ugrott és megfogadta, hogy soha életében nem fog elkövetni semmiféle öngyilkosságot.

Az esetnek természetesen híre futott a községben és mindenki mulat Illés Lajos csizmadiané esetén.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hírek.** Rimler Károly polgármester, Lshács Odón adóügyi tanácsos és dr. Medvigy Gábor törvényhatósági tag a fővárosból, hol a városok egyetemes gyűlésén vettek részt, Nagyváradra hazakerkeztek.

* **Ülés a városházán.** Nagyvárad város villamos felügyelő bizottsága május 23-án, szerdán délután 4 órakor a városházán ülést tart.

* **Köszeghy József nyilatkozata.** Lapunk vasárnapján számában közöltük Komlóssy József gazdasági tanácsos nyilatkozatát, egyik helybéli lapnak a Rhédey-kertben tervezett »wurstli«-ügyében. Ezen nyilatkozatra vonatkozólag Köszeghy József városi főmérnök a következő sorokat küldte be hozzánk:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Komlóssy József tanácsosnak urnak a Rhédey-kert dologára vonatkozó vasárnapján hirlapi nyilatkozatára csupán annyit óhajtok a nyilvánosság előtt válaszolni, hogy én nem az »Uj Nagyvárad«-nak, hanem a jó öreg Nagyváradnak vagyok a főmérnöke és hogy az »Uj Nagyvárad«-ban közölt műszaki hírekért nyilván nem én, hanem az illető lap szerkesztője felelős. Ezzel az ügygel annyiban állok vonatkozásban, hogy valamely nap délutánján egyik hirlapíró ismerősöm megkérdezett, hogy mi lesz a Rhédey-kerttel, hol van az ügyirat és mikorra várható ebben az ügyben végleges intézkedés, mire én a való tényállásnak megfelelőleg előadtam, hogy az ügy a gazdasági ügyosztályban van s úgy tudom, hogy döntés valami hamarosan nem várható, mert még különböző szakértőket akar a tanácsos meghallgatni. Ez a tényállás; ezt maga Komlóssy ur is megerősíti. Hogy ebből a közlésből aztán milyen irányú hirt csinál az illető lap, ahhoz nekem semmi közöm. Ezzel fogva a leghatározottabban visszautasítom Komlóssy urnak azt a minden alapot nélkülöző gyanúsítását, hogy a szóban forgó cikket én valamely ellene irányuló támadó szándékkal adtam le s hogy annak én vagyok a szellemi szerzője. Miután pedig Komlóssy ur ügyét a fegyelmi hatóság elé vitte, a kérdés többi részéhez nincs jogom hozzá szólni. Nagyon nyugodtan várjuk a fejleményeket. Nagyvárad, 1912. május 20.

Köszeghy József.

* **Uj könyvtárak Biharvármegyében.** A Szigligeti Társaság tudvalevőleg évek óta kitartó buzgalommal dolgozik azon, hogy minél több helyen létesüljön könyvtár és hogy ezek minél gazdagabban legyenek berendezve. Működését már eddig is siker kísérte, mert mindég több és több ily hajleka nyílt meg a kulturának és az elmúlt évben is öt helyen (Bihar, Püspökiben, Pap amásiban, Szalárdon és Gyantán) nyíltak meg az új könyvtárak, melyeket a Szigligeti Társaság kezdeményezésére a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa állított fel. A Szigligeti Társaság ezt a munkát állandósítja és a folyó évben új

előterjesztést tett új népkönyvtárak felállítására. A napokban érkezett le a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának leirata, melyben Wlassics Gyula elnök tudatja a Szigligeti Társasággal, hogy Biharvármegyében a folyó évben öt, egyenkint 500 korona névértékű vándorkönyvtárt létesít, amelyek elhelyezését a társaságra bizza. A társaság most ez uton is felhívást intéz a megyei községekhez, hogy amelyik ily könyvtárat kíván, jeletkezzék pár sorban a Társaság alelnökénél, dr. Adorján Armin ügyvédnél, aki a további tennivalókra nézve is megadja a szükséges felvilágosításokat. A könyvtárakat ez év őszén fogják felállítani.

* **Nagy tűz Szalacson.** Tegnap este ismeretlen okból kigyulladt Szalacson a Szánító Imre szalmája. A szalmatűzet csakhamar eloltották és anélkül, hogy a pernyét is lelocsolták volna, eltávoztak a tűz helyszínéről. A parázs pernyétől tüzet fogott özv. Szűcs Józsefné háza és egy másik szomszéd istállója. A tűz oly erővel dühöngött, hogy nem tudták lokalizálni. Szűcsné háza a felszereléssel együtt teljesen elpusztult.

* **Berkovits Ferenc halála.** A nagyváradai ügyvédi karnak egyik kiváló tehetségű, nagy munkásságú és ritka tekintélyű tagja dőlt ki az élők sorából: Berkovits Ferenc személyében. Hosszas betegeskedés előzte meg halálát. Már körülbelül egy év óta elkerülhetetlen volt a vég, mely előbb szelleme frissességét, majd testi egészségét fenyegette meg a közeli katasztrófával. Övéinek szerető gondossága, az emberi tudás tehetetlen volt az egyre jobban közeledő véggel szemben. Tegnap Berkovits Ferenc Bécs mellett egy szanatóriumban elhunyt. Miat ügyvéd egyike volt a legelsőeknek. Tehetségét alapos készülsége juttatta mindenkor teljes érvényesülésre. Kartársainak tisztelete nyilvánult meg vele szemben, mikor pár év előtt Hlasky Endre utódjává az ügyvédi kamara elnökévé, majd mikor az állásáról betegeskedése folytán lemondani kényszerült, tiszteletbeli elnökévé választották. Jelentékeny szerepet játszott Nagyvárad városközségében is; különösen elvülhetlen érdemei vannak a városi vízvezeték létesítése körül. Ez az oly nagyjelentőségű alkotás az éte küzdők közt előkelő helyen fogja mindenkor fentartani dr. Berkovits Ferenc emlékezetét. Sajnálattal, de az igazság parancsszára föl kell jegyeznünk róla, hogy a nagyváradai szabadkőműves-ség radikális irányának ő volt a kezdeményezője és nagy tekintélye és befolyása mellett támogatója. Hogy a páholyakcióból mennyi kára jött a közszellem egészséges fejlődésének, azt ma sajnálattal látja minden igaz magyar ember. Igaz ugyan, hogy a László király páholy utóbbi, féktelenül türelmeitlen és gyűlölködő, nyíltan keresztényüldöző akciójában Berkovits már részt nem vett. Halála hírére számos középületre kitűzték a gyászlobogót. A kir. kath. jogakadémia, melyen a jogtudományi államvizsgálati bizottságnak 35 éven át tagja volt, részvétét fejezte ki az özvegynek és az ügyvédi kamarának. Az egyesült biharmegyei kereskedelmi bank és központi Takarékpénztár néhai jogtanácsosának dr. Berkovits Ferencnek emlékére koszoru megváltás címén a „Gyermekbarát Egyesület”-nél 500 koronás alapítványt létesített. Berkovits Ferenc holttestét a család hazahozatja; temetése ma délután lesz a Pável-utcai gyászházánál.

* **Elfogott gyujtogató.** Veszedelmes embert kerített kézre tegnap a tenkei csendőrség. Kávásdon ugyanis az utóbbi időben napi-

renden volt a gyujtogatás. Volt olyan négy nap a múlt héten, hogy mindennapra esett egy tűz. A csendőrség addig kutatott, míg tegnap este a terbelő bizonyítékok alapján Szamilla Juont letartóztatta. Szamilla tagadja, mintha ő követte volna el a gyujtogatásokat. A kihallgatások során beismerte Szamilla, hogy tényleg ő a gyujtogató. Beismerte azt is, hogy legutóbb Oross Gábor, Papp János, Koss János és Tyirla Mihály házáat is ő gyujtotta fel bosszúból. A gyujtogatót ma fogják bekísérni az ügyészségre.

* **Kutba fut gyermek.** Tegnap reggel kenyérsütéssel volt elfoglalva Sas Lajosné érselindi lakos. Ez alatt 2 éves Péter nevű gyermekét egy 16 éves leányra bizza. A leány nem nagyon ügyelt a gyermekre, aki az udvaron játszadozott, később felmászott a kut kávjára, honnan beleszedült a kutba. A szerencsétlenséget csak este vették észre, amikor a kis gyermek már halott volt. A vizsgálatot megindították.

* **Hulla a patakban.** Remetetőréven a patakban tegnap reggel halva találták Ungur Tógyerné 45 éves asszonyt. A leletről értesítették a csendőrséget, mely megállapította, hogy Ungurné öngyilkosságot követett el.

* **Verekedés a korosmában.** A csillagvárosi Wasserstrom-féle korosmában, ahol napirenden vannak a véres dulakodások, lincselések, tegnap délután ismét verekedés volt. Dornya Lőrinc, Várad János és Deverdics István napszámcsok mikor már alaposan lerészegedtek, összevesztek és kést rántva egymásnak rohantak. Legelőször Dornya Lőrinc sérült meg. Várad János és Deverdics amint meglátták a vért, megijedtek és elfutottak, de a váradvelencei rendőrkülönítményről elősiető Szűcs György rendőr elcsipie és előállította őket a rendőrség büntető osztályán. Mindkettőt lezárták.

* **Cloroformot ivott.** Vadász Kálmán, a nagyváradai lat. szert. káptalan őssi-majornak felügyelője, amint tegnap reggel 5 órakor hazament a majorban levő lakására, víz helyett egy cloroformmal telt poharat üritett ki. Esméletlenül állapotban viték be a biharmegyei kórházba, hol tegnap délután 3 órakor meghalt. Nevezettnek felesége azt állítja, hogy férje a cloroformos poharat tévedésből vette a kezébe. Rendőrség a nyomozást folyamatba tette s az esetről jelentést tett a királyi ügyészségnek.

* **Uj sport játék.** Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kézügyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül LADÁNYI JÓZSEF puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvételnek.

* **Bérma és áldozó ruhák és koszoruk** legnagyobb választékban. Hevesi Párisi divatruházában, Zöldfa-u.

Megjelent a képes mieder divat újabb modern füzökről, csak **Rosenzweig Róza** miedergyárában Szalárdi-u. 9. kapható ingyen és bérmentve.

Trieszti kávépiac Nagyváradon Aszodi Kossuth-utca. Vigyázat mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszodi trieszti kávé és tea behozatalának a 8 féle zamatu pörkölt kávéi a jogjobbak és legolcsóbbak. Motor üzemi pörkölés és darálás kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé különlegeségei a legjobbak és legolcsóbbak. Főzlet: Kossuth utca, fiók: Kert-utca.

VOSZKA

cipői

mérték szerint hirnevesek.
Cégt. Ifj. VOSZKA FERENCZ
Telefon 11-33.

Különleges felöltők, kosztümök
blouzek és gyermekruhák
a legnagyobb választékban

Spitzer Béla
női és gyermekruha áruházában
Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és
francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó
helye. Esténként Bebe Kálmán
teljes zenekarával hangversen-
nyez. — Bejárt

Szt. László-tér és
Zöldfa-utca.

Rimanóczy műbutorgyár.

::: Állandó bútorkiállítás. :::
I. rendű tölgy és bükkfa parketta
saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserép-
kályhák állandóan raktáron. Elvál-
lalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-ut,
saját ház.

::: TELEFON: 796. :::

Költségvetés díjtalan.

Alkalmas bérnialási ékszeres és órák.

Arany fülbevalók . . . 4 koronától feljebb.
Arany gyűrűk . . . 5 „ „
Arany collier és amulette 18 K.-tól feljebb.
Ezüst collier és amulette 4 „ „
Ezüst fru vagy női óra . 10 „ „

Szilágyi Géza és Társa
órák, ékszerész

Rákóczi-ut 4. Helybeli és vidéki telefon 630.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Parasztszünet és Carmen II. felvonása (bérletszünet) Az olasz gyermekopera-társulat második fellépte.

Szerda: Szevillai borbély (bérletszünet.) Az olasz gyermekopera-társulat harmadik fellépte.

Csütörtök: Allamtitkár (bérletszünet) Fenyvessy Emil első fellépte.

Péntek: A tanító (bérletszünet). Fenyvessy Emil második fellépte.

Gyermekopera.

Kiváncsiak voltunk nagyon az olasz gyermekoperatársulat fellépésére. Nem akartuk hinn, hogy a 8—10 éves gyermekekkel egyáltalában olyan operaelőadást lehetne produkálni, amely egyéb volna macskazenénél. Kellemesen csalódtunk. Pompásabb, összevágóbb Sevillai borbély-előadást nem láttunk a tegnapiánál.

A gyermekek természetesen megfelelően transzponálva éneklék szerepeiket, de énekadásuk, hallásuk minden képzeletet felülmúl, kis, de többnyire csengő szép hangjukkal igen jól bánnak, a játékok, összjátékok nagyszerű. Deliberata A. a primadonna, a kinek máris széles, melegen csengő, lágy mezzoszoprán hangja s igen jó koloratúrája van. Pompásan játszik is minden énekszámával nagy hatást ért el. Valóságos csodagyerek az öklömnyi Giovanni Cortino, aki Bartolo doktor szerepét annyi természetes humorral s olyan kedvesen játszotta, hogy felnőtt kolléga tanulni járhatnának hozzá, ha egyáltalában tanulni lehetne az ilyesmit. Szép hangja van Malerbának, aki Almaviva szerepét szoprán hangon, de hamisítatlan olasz tenorista allűrökkel énekelte. Figaro szerepét Adoro énekelte szintén nagyon jól. A kisebb szereplők is igen jók voltak.

Egyáltalában előttünk szinte csodaszamba megy ez a produkció, hiszen a mi hasonló koru gyermekeinknél örülünk, ha egy pár egyszerű templomi vagy népéneket hibátlanul elő tudnak adni. Ilyen operaelőadásra pedig nincs olyan vidéki színtársulatunk, a mely képes volna. Hol vannak a mi énekesek ezekből a gyermekekből!

A karmesterről is fiatal gyerekmester kotta nélkül nemcsak végig dirigálta, hanem félkéz-zel pianinón is kísérte az előadást.

A holnapi Parasztszünet és Carmen előadást bizonyára zsufolt ház fogja végig hallgatni.

— 6.

A cigány.

Ritka élvezetben volt része a vasárnap esti színházi közönségnek. Szentgyörgyi István utóérhetetlen Zsiga cigányában gyönyörködünk. Többször láttuk már őt ebben a fényes szerepében, de valahányszor láttuk, mindig az a meggyőződésünk támadt, hogy nagy, igen nagy művészt látunk, a kinek bár hét évtized nyomja vállait, de a kinek a lelke ma is fiatal, mert az ő lelke az igazi színművészetnek örökifjú muzsája. Oly magasan kiemelkedett a többi szereplők fölé, hogy rajta kívül nem is láttunk mást a színpadon, mint egy gyönyörű szép leányt, a nagy művész leányát, Szentgyörgyi Margitot, a ki Rózi szerepét igen figyelemre méltó tehetséggel és meleg közvetlenséggel játszotta.

A közönség nagy elragadtatással ünnepelte a vendégművészeket

Sziogyártó és nyerges üzlet
Nagyvárad, Körözs-u. 33.

Budapesten és külföldön 10 éven át szerzett bő tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **uri kocsizó, lovagló és igás lószerszámokat** a leg-tökéletesebb kivitelben készíthetek, úgy hogy készítményeim a legkényesebb igényeket is kielégíthetik.

Elfogadok továbbá mindennemű javításokat és átalakításokat jutányos árak mellett. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Vad Gábor,

sziogyártó és nyerges.

Igazságszolgáltatás.

A fenesi uri gyujtogatók.

— Harmadik és negyedik nap. —

Mindég nagyobbodó érdeklődés kíséri a fenesi uri gyujtogatók ügyének tárgyalását a nagyváradai esküdtbíróóság előtt. A vád, de különösen a két, egymás ellen küzdő vádlott védelme egész sereg tanut vonultat fel. Már a negyedik napja folyik a tárgyalás és még a tanuk felét sem hallgatta ki az esküdtbíróóság.

A vasárnapi és hétfői tárgyaláson nagyrészt a mentő tanuk mondták el vallomásaikat. Két részre oszthatjuk őket. Egyik részük Viktorovits Hermann mellett vallott, egyben Emánuel ellen, másrésztük pedig Emánuel mellett és Hermann ellen.

Vasárnap csak rövid ideig tartó tárgyalás volt délelőtt. Akkor hallgatták ki Viktorovits Emánuel második feleségét. Elmondja, hogy férje nyugodt természetű, kevés igényű ember volt, aki a bátyjánál mint alkalmazott működött, sem az istálló, sem a lovak nem képezték az ő tulajdonát, nem is volt tehát érdeke, hogy azt felgyujtsa. A sógora ellenben pénzsóvár, kapzsi ember.

Néhány kevésbé fontos és érdekes tanuvallomás után az elnök a tárgyalás folytatását hétfőre halasztotta.

A hétfői tárgyalás kiemelkedőbb mozzanata Viktorovits Hermanné, az elsőrendű vádlott feleségének a kihallgatása. Sógorával és annak feleségével haragos viszonyban van. Férjét igyekszik teljesen tisztázni. Vallomásaiban többször ellentmondásokba keveredik, mire az elnök figyelmezteti, hogy gondolja meg, mit mond, mert így azt lehet következtetni, hogy nem vall az igazságnak megfelelően. A védők intéznek még több kérdést a tanuhoz. Dr. Kotszó felmutatja a tanu egylevelét, amelyet Emánuelhez írt s amelyben Emánuel feleségét igyekezett minél rosszabb színben feltüntetni. Ő az — írja — aki a családra a szerencsétlenséget okozta.

Viktorovits Gizella, az első rendű vádlott felnőtt leánya a következő tanu, akinek vallomása nagyjában megegyezik az anyjával. A tűz estéjén Schätter jött hozzájuk és gratulálva mondta atyjának, hogy eg az istálló. Hogy miért gratulált, azt nem tudja. Edes apja meglepődött és azt mondta: lehetetlen, hisz most jöttem onnan.

Dr. Kotszó mindkét tanu megesketését mellőzni kéri, mert erősen érdekelve vannak és az érdektelen tanuk vallomása bizonyítja, hogy nem a valót mondják. A bíróság mindkét tanut megesketi.

Délután

tovább folyt a tárgyalás. Csulyok Béla elnök vezetésével 3 órakor vonult be a bíróság a tárgyalási terembe. Az első tanu **Benedek Jenő** színváltójai rabbi volt. Utána **Lázár Ilie** nagysomkúti lakos lett kihallgatva, aki **Viktorovits Hermann**ál, mint kocsis volt egy és fél évig alkalmazva. A tüzesetről nem tud semmit. A felesége sem.

Hirsch Izidor nagysomkúti vendéglős közzelebről ismeri Viktorovits Hermann, amennyiben 4 évig együtt jártak a lóvásárookra. Egyszer össze is különböztek egy leszámoldáskor és Hirsch választott bíróság összehívását ajánlta. A választott bíróság ítélete Vigdorovitsra nézve kedvező volt.

Közben feláll a vádlottak padjáról **Vigdorovits Emánuel** a másodrendű vádlott és azt a kérdést intézte Hirsch tanuhoz, hogy tud-e arról, hogy Hermann bátyja egy alkalommal leitatott egy földművest, s a lerészegedett embertől potom áron megvette a házat s így koldusbotra juttatta? A tanu erről nem tud semmit.

Utána **Szalai Miklós** a kolozsvári „Foncioner” biztosító-társaság hivatalnokja következett. Ő volt kinnt Fenesen a tűzkárt megállapítani.

Több tanu lényegtelen vallomása után az elnök a tárgyalást berekesztette s a folytatását ma reggel 8 órára tűzte ki.

EGYESÜLETEK.

Az állatvédő-egyesület közgyűlése.

Azon tömérdek egyesület között, melylyel városunk dicsekedhet, egyik legcsöndesebb az állatvédő-egyesület; de ha zajtalan is, korántsem jelentéktelen.

A mi állatvédő egyesületünk valóban nemcsak közgazdasági szempontból, hanem kulturális tekintetben is jelentős.

A mi újságaink még sem karolják fel ennek az egyesületnek ügyeit, nem szívesen, vagyis szíveségből nem közlik annak mondanivalóit. Útik a nagy dobos szíveségből, amidőn például idegen kulturáknak hírnökei ülnek a felolvasó asztalhoz és mélységesen hallgatnak, ha egy olyan magas szárnyalású évi jelentés felolvasásáról van szó, minő az állatvédő-egyesület ügyvezető elnökéé.

Pedig nem hisszük, hogy a tisztelt újságíró urak akár csak érzelmi, akár hasznossági szempontból közönyösek lennének az állatvédelem eszméjével szemben. Vagy nem bántja őket, mikor az utcai suhancok paritázzák a friss lombok közt szökdelő madarakat? amikor vasárnapi és köznapi kis- és nagy vadászok fióbernek sétatereinken, szőlőinkben? Nem zavarja-e az önkök lelkét és munkájukat az a durva káromkodás, hangos ostorcsapás, mellyel fuvarosaink tűzifával, vagy építőanyagokkal tulterhelt szekereket vonó lovakat kinezik?

Valóban, meleg támogatást érdemel azon egyesület, mely ama keletlenlésegektől igyekszik megszabadítani azt várost; mely védelmébe veszi a hasznos hajtó állatokat, mely pusztítani törekszik vetéseink, gyümölcsjeink ellenségeit a rovarvilágot, a madárvédelemmel.

Ezen közhasznú s egyúttal nemes törekvés jellemzi az állatvédő egyesület 3 éves munkáját, mely vasárnap d. e. 11-kor tartott közgyűlés tárgya volt.

Lovag **Vertheimstein** Alfréd elnök vezette a tárgyalást, melynek fénypontja dr. **Tóth Mihály** ügyvezető elnök évi jelentése volt. Ebből kitűnt, hogy az elmúlt évben sok hasznos intézkedés történt az igazvönő állatok megvédésére nézve, amiben Gerő Armin főkapitány és Réz Bertalan, továbbá Komlóssy tanácsos és Jelinek Géza számvevő volt az egyesület segítségére. A madárvédelmet fészekedők és madáretetők felállítására, továbbá az ifjuságnak erre nevelése által mozdította elő az egyesület, amiben a hadapródiskola egyik lelkes tanára s az

iskolaigazgatók voltak támogatóik. A tagyok száma örvendően szaporodott. 60 biharmegyei község sorakozott az állatvédelem zászlaja alá.

Egy érdekes indítványt is tett az elnökség, amit a közgyűlés egyhangúan elfogadott, t. i., hogy a női választmányi tagok Des Echerolles Kruspér Gilbertné társelnök vezetésével ünnepségek, felolvasások rendezése által fognak társadalmi propagandát kifejteni az egyesület érdekében.

Dr. Molnár Imre lelkes szavakkal tolmácsolta az egyesület hálás köszönetét az elnökségnek s e ismeréssel adózott dr. Tóth Mihály ügyvezető elnök, Jelinek Géza pénztáros működéséért. A közgyűlés újból megválasztotta érdekes tisztviselőit.

A közgyűlés táviratilag üdvözölte az országos állatvédő egyesületet működése 30-k évfordulója alkalmából s az egyesület megalapítóját, Hermann Ottót, a nagyhirű tudóst, valamint az egyesület elnökét Máday Izidor nyug. min. tanácsost tiszteletbeli tagokul választotta meg. H. J.

NYILTTÉR.

Figyelmeztetés

A t. fogyasztó és elárulító közönségnek szives tudomására kívánjuk hozni, hogy egyes verseny vállalatok az eddig szokásban volt 0-55 centiliteres üvegek helyett most már csak 0-50 centiliteres üveget hoznak forgalomba: ezáltal lehetővé vált ugyan a részükre, hogy az üveges sört olcsóbban árulhassák, de ez a különközt üvegenként a sör egyenértékében 3 fillért tesz ki és így a **DREHER SÖR** — eltekintve attól, hogy nem csak az országban, hanem egész Európában a legjobb minőségűnek el van ismerve, ezáltal, hogy a mi üvegeink a jelzett különbözettel nagyobbak, mint a konkurenciáé — még olcsóbb is. Teljes tisztelettel

Bognár és Szántó.

SPORT.

A DTE és NAC bajnoki versenye

Megtörtént tehát a versenyszezon egyik legnagyobb eseménye, az izgatottan várt szenzáció találkozt a két rivális a két veretlen csapat a bajnoki mérkőzés keretében.

A NAC az idén nem pályázott a bajnokságra speciális egyéni okok miatt csupán a DTE-vel vette fel a küzdelmet ennek provokáló fellépése folytán.

De azért a játék szerfelett érdekes volt. Óriási közönség szálta meg a sportpálya külső térségeit, az óriási érdeklődésnek megfelelően. A két bevezető mérkőzést lanyhább figyelemmel szemléltek, de azért ezen számok sem voltak érdektelenek.

A NAC ifjúsági csapatának szép passzjátéka, melynek segítségével 9:0 arányban verte az NSC. hasonló csapatát kellemes és változatos látvány volt.

A Bihari Vivó Club meglepően rutinos csapata Lakatos Béla tanár vezetésével szintén szép játékot produkált erős küzdelem után 2:1 arányban győzve a VAC. fejlődő csapata felett. A VAC. kapusa: Ősz ezuttal már pompásan védett.

A főversen általános izgalom közt folyt le. Volt lármá és budítás pro és contra, mert a tömegben sok debreceni vendég is volt.

A két csapat játékát úgy jellemezhetjük, hogy a debrecenieknél jobb az összjáték és helyezkedés, a mieinknél szebb az egyéni technika és tudás. Ha e két tulajdonság egyesítve volna a NAC-ban, messze földön nem volna párja.

A DTE többször támadott ugyan, főleg a második időben, de játékának értékéből sokat levon erőszakos modora. Bizony mind a két másik debreceni csapat fairer módon játszott a bajnokságra törekvő DTE-nél.

A kritikus pillanatban gorombasággal segítettek magukon pl. a shutozó Szkrivánt nyakánál fogva rántották el. S a pesti bíró Palóczy ilyenkor csodaképen semmit sem vett észre.

Figyelmetlen pártos bíráskodásért úgy versenyt alát, mint azután alaposan kifőtyötkék. A NAC választmányi ülésen fog foglalkozni az egyoldalu bíró szereplésével ki két biztos góltól fosztotta meg a várad avar.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Budapesten

A gabonatőzsdén tegnap szilárd volt az irányzat. Készáru ötlet magasabb.

Határidők sárlata:

Májusi buza	— — — —	11.71
Októberi buza	— — — —	11.22
Októberi rozs	— — — —	9.54
Októberi zab	— — — —	9.10
Májusi tengeri	— — — —	9.06
Juliusi tengeri	— — — —	9.06

Budapesti értéktőzde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — —	838 —
Oszttrák hitelrészvény	— — —	637 —
Jelzálogbank	— — —	468 —
Leszámitoló és pénzváltó	— — —	546.50
Városi vasut	— — —	416.50
Közuti vasut	— — —	769 —
Oszttrák államvasut részvény	— — —	730 —
Salgótarjáni kőszén	— — —	765 —

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett

ipartelepe

Szacsavay-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 48	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece	9 17	11 19	3 47	7 31	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

FŐ A SZORGALOM ÉS A PONTOSÁG!

Puskás Károly

uri divat férfi szabó, Szent János-utca 45. sz.

Elvállalok mindennemű férfi ruhák készítését a legújabb divat szerint izléses kivitelben, valamint elvállalok átalakítást, javítást, tisztítást. Hitelképes egyéneknek kedvezményes részletfizetésre is készítek a legszolidabb árban.

Mintáim vannak dús választékban elsőrendű gyárakból.

Jenny Jenő

órák és ékszerész

Szent János-utca 39. szám.

Bérmaszülők

figyelmébe

ajánlja nagy

óra- és ékszer-raktárát

2—3 középiskolát végzett fiú

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R-T-nál.

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Ha Ön óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEUN KÁLMÁN óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapított 1895-ben. Deo Adiuuante! Imrek Károly épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 2. szám. Alapított 1895-ben.</p>	<p>Ne gondolkozzon sokáig, hanem keresse fel Blum József női szabót Damjanits-u. 7. sz. alatt, ahol elegáns szabásu, női angol ruhákat 30 százalékkal olcsóbban készíttetheti el.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országsszerinte nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 11-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Tsa. fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>
<p>Hallatlan olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni Szent János-utca sarok, Schvare Farkas-féle házban.</p>	<p>Fő a kézi mosás! A ki erre reflektál, hívja meg MESZÁROS MÁRIA gőzmosó és vegytisztító intézetét, házhoz elküld és haza is szállít. Szarvas-tér és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válasz. Telefon 67.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóczi-ut Telefon. 630.</p>	<p>Tátray Sándor saját műlakatos műhelye, vízvezeték szereldéje NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz.</p>	<p>DENGELEGI ÁRMIN szerelő épület-, és díszmű bádogos és vízvezeték berendező Nagyvárad, Kolozsvári-utca 44. Elvállal angol berendezéseket klozetek, fürdőszobák és csatornázásokat, stb. Költségvetéssel díjtalanul szolgál.</p>
<p>Czukrász sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás. Molnár János cukrász Kolozsvári-u. 50.</p>	<p>Keresse föl Haás Simon alkalmi áruházat Szent János-u. 46. a gyógyszer-tár mellett, hol 50 százalékkal olcsóbban szerezheti be szükségletét mint bárhol, gyapju sbál kendő 4-10, gyermek patent harisnya 30, férfi gallér 24, gyermek trikó 42. Zsebkendő, csipke, szallag és rövidárúk nagy választékban.</p>	<p>A „Nagyvárad Torna Club“ Clubhelyisége Kolozsvári-utca 50. szám alatt a „Varga féle“ Magyar Király kávéházban.</p>	<p>Szántó Dezső első nagyvárad REDÖNY- GYÁRA Rulikovszky-ut TELEFON 491.</p> 	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut, Moskovits-palota Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabirodságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Széchenyi-téren, a kioszkban kávéházi üzletemet megnyitottam.
A legnagyobb igyekezettel azon leszek, hogy a legjobb italokkal és izletes ételekkel nagyrabecsült vendégeim teljes meglepedését kivívjam.
Kiváló tisztelettel:
Berkovits Berta.

Ungváry és Tokai
Bankbizományi birtokvasárlási, eladási és erdő becslési irodája
RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.
Helybeli és vidéki telefonszám 725

Hölgyek figyelmébe!
Berlini szabászati akadémián nyert kiképzésem szerint készítek elsőrendű angol női kosztümöt, ifj. KOHN SAMUEL NÉL éveken át voltam alkalmazva, 30%-kal olcsóbban dolgozom, mint bármely más szabó; kitűnő szabás, specialista alj és köpeny készítésében. Mindennemű modernizálást lelkiismeretesen és jutányosan elvállalok. Meghívásra házhoz jövök.
Blum József
női szabó.
Damjanich-utca 7.

FÉLIX-FÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocró-czozással hetenként 56 koronába kerül.
A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.
Posta, távirtda, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az igazgatóság.

Akiknek a szívük fáj....
 stb. kuplékat, népdalokat, katonai és cigányzenét élet-hűen játsza az eredeti „EUFON” tölcsernélküli beszélő gép,

mely 5 legújabb duplalemezzel csak 40 korona. •Wagner Hangszerkirály-nál, Budapest, József-körút 15. szám. — Gyorsjavító műhely. — Használt lemezeket becserél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen

Hallotta már!

Hogy **GRÓSZ VILMOS** vegytisztító intézetét áthelyezte

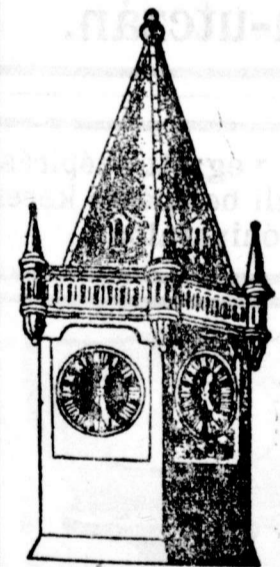
Beöthy Ödön-u. 17. sz

alá. Elvállal mindentféle **férfi, női, katonai egyenruhát és papi reverendát** vegytisztításra jutányos áron. Áraim a következők:

1 férfi öltöny 2 K., 1 nadrág 80 fill.,
 1 női alj 1 K 40 fill., 1 bluz 1 K 20 fill.,
 és feljebb. Kérem a címre ügyni.

Sarkady és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 héten egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyórát „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBB ÉVI JÓTALLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra Saját ház.

Ujdonság! a czipész ipar terén.

Még eddig nem létezett, de ma már nem szükséges, hogy Ön faradjon a czipészhez, ezentúl ha uraságod úgy akarja, **csak egy meghívás** és a megbízott azonnal házhoz jön mértéket venni. Jutányos árak urí és női czipőkben, a legszebb kivitelben. Szíves megkeresést kér

Vilkesz Mihály urí és női czipész
 RÁKÓCZI-UT 45.

PÉNZ PÉNZ PÉNZ

HA SZERENCSES PÉNZT SZEREZHET A FREDIN

CIPÖKRÉMMEL MERT

MINDEN **100** -ik DOBOZ FENEKÉN 20 fill.

MINDEN **1000** -ik FENEKÉN 1 korona

TALÁLHATÓ SELLE & KARY

WIEN XIII

BUDAPEST, VI. BATYÓK-UTCA 7/B.

Épület- és diszmű bádogos.

Fürdőszobák berendezésére legdiszesebb és legcélszerűbb kivitelben a modern technika legelőkeltebb rendszere szerint, valamint vízvezetékek elkészítésére legmelegebben ajánlhatjuk

DENGELEGI ÁRMIN

BÁDOGOS,
 vízvezeték-szerelő és fürdőszoba berendező céget, Nagyváradon, Kolozsvári-utca 44. sz. alatt, amely elsősorban, legtartósabb anyaggal dolgozik és lelkiismeretes munkát szállít.

ELVALLAL minden a szakmába vágó munkákat, épületek fedését, kerti és egyéb locsoló csapok készítését. Igen jutányos áron a közönség teljes megelégedésére.

Kátránypapír:

21 ki ós tekeres	K	2-20
29 >	>	3-50
35 >	>	4-00
40 >	>	5-50
55 >	>	7-00
34 > elszigetelő	>	4-50

Rondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Akadémia-u. 1. szám.

Szép, tartós és jól főző **takaréktűzhelyek** és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az egész berendezés és egy 6 sz. Wertheim szekrény eladó.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Üzletünket véglegesen feloszlattuk, miért is jó hírnevű rőfös, női divat és confectio áruraktárunkat **hatóságilag engedélyezett végeladással** kiárusítjuk. A legjobb minőségű vásznak, férfi és női fehérneműek, szöveteik, függönyök, szőnyegek és minden e szakmába vágó cikkek

eddig sehol nem volt olcsó árban, részletekben és **egy tömegben is** készpénz fizetés mellett eladatnak. Tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai

Rákóczi-ut, HUZELLA czéggel szemben.

Partie árusoknak csakis az esti órákban.

Az üzlethelyiség kiadó.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy a hígnikus fodrász termemet

Rákóczi-ut 6. szám alá

helyeztem át. Azon újítással, hogy a manicúr salon az igen tisztelt hölgyközönség részére teljesen külön bejárattal áll rendelkezésre, továbbá raktáron tartom az összes kéz, köröm ápoláshoz szükséges dolgokat, ugymint Aniol, Tolideur, Polesuar köröm viz stb. a legfinomabb francia arc és kéz krémek, fejmosáshoz az összes különlegességi vizek, illatszerekben a bel és külföldi legjobb illatok nagybani választékban. Ezen újításnak szükségét látva, magamat a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlom

Marton József

fodrász.

Telefon 775.

Telefon 775.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

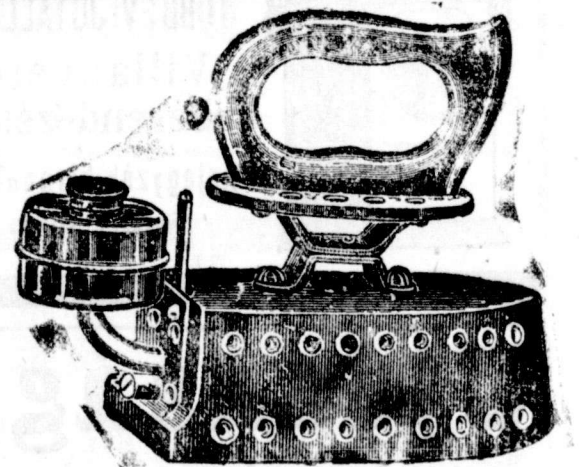
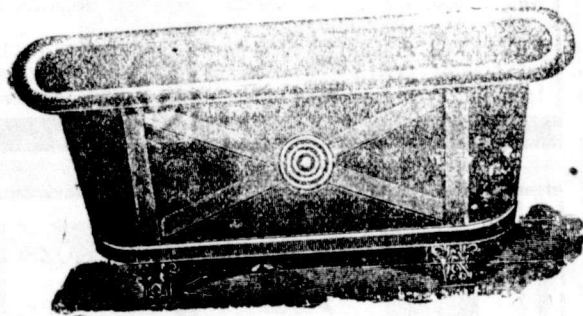
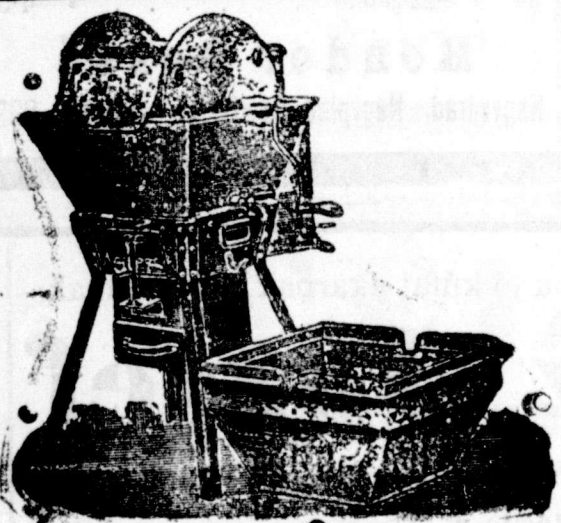
Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

HIMZŐ előnyomdában

Madeira és Rischehen blousok előnyomtatva vagy elkészítve kapható. Ingblousok, fehérneműek varrása, monogramok és színes himzések a legszebben eszközöltetnek. Kézimunka ajándékok és kézimunka anyag jutányosan kapható:

Kepes Etelkánál Kossuth-utcán.

Kereskedelmit végzett szépirásu gyakornok azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Fürdőkádból

legnagyobb választék minden nagyságban.

Ruha mosó és mangorió gépek,
modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

